

תת"ע (תל אביב) 871-07-23 - מדינת ישראל נ' אבו קטיפאן אדם

בית משפט השלום לתעבורה במחוז תל-אביב (בת-ים)
תת"ע 871-07-23 מדינת ישראל
נ' אבו קטיפאן אדם
14 ספטמבר 2025

לפני כבוד השופט שי שלהבת

בעניין: המאשימה 1. מדינת ישראל

ע"י בא כוחה
נגד

הנאשם
ע"י בא כוחו עו"ד גרוס
אבו קטיפאן אדם

גזר דין

רקע וטיעוני הצדדים

כתב האישום שהוגש כנגד הנאשם, בהליך זה מייחס לו עבירה של נהיגה במהירות הגבוהה מהמהירות המותרת בדרך שאינה עירונית (143 קמ"ש מקום בו המהירות המותרת עומדת על 90 קמ"ש), זאת בניגוד להוראות תקנה 54(א) לתקנות התעבורה, תשכ"א-1961 (להלן: "תקנות התעבורה"). האירוע נשוא כתב האישום התרחש ביום 11.3.22, בשעה 04.17, בכביש 44 ק"מ 39 ממערב.

הנאשם הודה בעובדות כתב האישום ולהליך צורף הדיון בהליך 589-04-23 (להלן: "ההליך שצורף") במסגרתו הודה הנאשם בעבירות של נהיגה בזמן פסילה - עבירה לפי סעיף 67 לפקודת התעבורה (נוסח חדש), תשכ"א - 1961 (להלן: "פקודת התעבורה"); נהיגה כשתוקף רישיון הנהיגה פקע לתקופה העולה על 6 חודשים ועד שנתיים - עבירה לפי סעיף 10(א) לפקודת התעבורה ונהיגה ללא ביטוח-עבירה לפי סעיף 2(א) לפקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], תש"ל-1970. זאת על שביום 1.4.23, בשעה 02.00 או בסמוך לכך, נהג ברכב פרטי בכביש 20 והתקרב למחלף קיבוץ גלויות. בנסיבות האמורות, נהג הנאשם על אף שנפסל בהיעדרו מלהחזיק ברישיון נהיגה לתקופה של 12 חודשים. גזר הדין הרלוונטי ניתן ביום 14.8.22, דבר הפסילה הודע לנאשם על ידי שוטר ביום 29.8.22 ורישיון הנהיגה הופקד על ידי הנאשם בבית המשפט ביום 19.10.22. בנוסף לכך נהג הנאשם כשתוקף רישיון נהיגתו פקע ביום 23.7.22 (כשמונה חודשים עובר לנהיגתו האמורה) וללא פוליסת ביטוח בת תוקף.

עובר לצירוף, הודה הנאשם בנפרד בהליך שצורף ולבקשת ההגנה נשלח ענינו לשירות המבחן לצורך בחינת התאמתו לריצוי עבודות של"צ ובניית תוכנית לריצוי של"צ ככל שהדבר יהא רלוונטי.

תסקיר שירות המבחן, פירט כי הנאשם נעדר עבר פלילי ולחובתו 24 הרשעות תעבורתיות קודמות. כן צוין כי הנאשם נוטל אחריות למעשיו, מכיר בתוצאות מעשיו ובבעייתיות שבביצוע העבירה ועונש של של"צ יהווה חלופת ענישה חינוכית ושיקומית שיקטין את הסיכון להישנות ביצוע עבירות על ידו. בחלק ההמלצות, הוצעה על ידי שירות המבחן עריכת תוכנית של"צ בת 120 שעות כמו גם העמדת הנאשם בצו מבחן לתקופה של שנה, במהלכה ישתתף בקבוצה המיועדת למבצעי עבירות נהיגה חוזרות. כנימוק להמלצתו בדבר צו המבחן, ציין שירות המבחן את ההתרשמות מבעייתיות הקיימת בהתנהלותו של הנאשם בתחום התעבורה ומהסיכון להישנות עבירות תעבורה נוספות.

לאחר מספר דחיות במהלכן פעלו הצדדים במטרה להגיע להבנות, נערך צירוף ההליכים והנאשם הודה בשני כתב האישום (ככל הנראה נפלה שגגה בידי בדיון בו צורף הדיון בהליכים והנאשם הודה פעם נוספת בהליך שצורף) והצדדים טענו לעונש.

המאשימה, הפנתה לחומרה הגלומה בעבירת הנהיגה בזמן פסילה ואת הצורך לחדול את נהיגתו של הנאשם. עוד הפנתה לעברו התעבורתי הטומן בחובו 25 הרשעות תעבורתיות למרות שותק נהיגתו החל בשנת 2020, כשבין הרשעותיו נהיגה בזמן פסילה ממאי 2023. תוך הפניה לפסיקה המבטאת את הענישה ההולמת לטעמה, עתרה המאשימה למאסר בן 5 חודשים שאפשר שירוצה על דרך של עבודות שירות, לפסילה בפועל לתקופה שלא תפחת מ- 26 חודשים, פסילה מותנית של 6 חודשים למשך שלוש שנים, מאסר מותנה בן 6 חודשים למשך שלוש שנים וקנס מרתיע. באשר לתסקיר שירות המבחן, עמדה המאשימה על כך שהוא מהווה המלצה ועל בית המשפט החובה לשקול שיקולים רחבים יותר. ביחס להרשעתו בנהיגה במהירות מעל המהירות המותרת, הפנתה המאשימה לקיומן של שלוש עבירות דומות בעברו של הנאשם, בסמיכות זמנים.

ההגנה, ציינה בטיעוניה כי פקיעת רישיון הנהיגה עומדת על פחות משנה ובהתאם לנוהג, לא היה מוגש בגינה כתב אישום, לו עמדה עבירה זו כיחידה. כן הדגישה את העובדה שהנאשם נעצר במעצר של ממש ולאחר מכן במעצר בית חלקי בו שהה מספר חודשים, בשל טעות בגינה סברו רשויות המשטרה שהנאשם נהג כשהוא פסול בשני הליכים. זאת למרות שבאחד ההליכים התקבל עיכוב ביצוע ובסופו של דבר חזרה בה המאשימה מהאישום (פרוטוקול הדיון הרלוונטי צורף ע"י ההגנה). עוד הפנתה לכך שהנאשם היה פסול מנהיגה במהלך ההליך ולא הפר את הפסילה האמורה, למרות שידע כי מקורה בטעות של רשויות המשטרה. עוד ביקש ב"כ הנאשם ליתן משקל לעקרון ההדרגתיות, להודאת הנאשם, להחלטת הנאשם לחדול מביצוע עבירות דומות. כן טען שקבלת המלצת שירות המבחן מתווה לנאשם אפיק שיקומי ממנו תצא אף החברה נסקרת. באשר למשך הפסילה, עתרה ההגנה לתקופת פסילה שתאפשר לנאשם "אור בקצה המנהרה". לאחר הפניה מרומזת לנסיבותיו האישיות של הנאשם, ביקשה ההגנה להטיל עליו ריצוי עבודות של"צ, צו מבחן, הסתפקות בתקופת הפסילה אותה

ריצה, מאסר על תנאי וקנס שיביא בחשבון את נסיבותיו האישיות.

הנאשם, נטל אחריות על מעשיו, מסר שהוא מסייע לאביו שלו משאית עם מנוף וציין כי הוא מבקש להשיב לעצמו את רישיונו. לשאלת בית המשפט מסר, כי בשל הנהיגה בזמן הפסילה עבר דברים קשים, חיו נעצרו והדבר לא יחזור על עצמו.

התיק נקבע לשיבת מתן גזר דין ובטרם ישיבת גזר הדין, ביקשתי לערוך ישיבה נוספת במטרה לשלוח את ענינו של הנאשם לממונה על עבודות השירות. הנאשם לא התייצב לארבע ישיבות טיעונים לעונש (שלוש בטרם נשלח ענינו לממונה על עבודות השירות ואחת לאחריה), באחת מהן כבר הגיע לדברי בא כוחו לשערי בית המשפט וסב על עקבותיו. לאחר שלוש אי התייצבויות, הוצא כנגד הנאשם צו הבאה, אשר בוטל לבקשת ההגנה תוך הצבעה על נסיבותיו ומצבו הכלכלי. בדיון אליו התייצב הנאשם, הביע הסכמה לשתף פעולה עם נציגי הממונה על עבודות השירות וכן לבצע את העבודות במידת הצורך. לאחר קבלת חו"ד הממונה על עבודות השירות, נערך ניסיון להידברות בין ב"כ הצדדים ושלא צלחה דרכם, נקבע התיק לשיבת מתן גזר דין להיום.

חו"ד שהתקבלה מאת הממונה על עבודות השירות, קבעה כי הנאשם מתאים לריצוין והמליצה על מקום לריצוין. במסגרת חו"ד נרשם כי הנאשם עובד בדוכן מזון וקודם לכן סייע לאביו במטלות הנהיגה שלו.

עיון במ"ת 597-04-23, מלמד כי הנאשם שהה במעצר בית בהתאם להחלטת קצין משטרה מיום 1.4.24, וזאת בגין העבירות נשוא ההליך שצורף. ביום 4.4.23, בעקבות הסכמה בין ב"כ הצדדים, עבר הנאשם למשטר של מעצר בית בין השעות 22.00-06.00 ורישיון נהיגתו נפסל עד תום ההליכים המשפטיים נגדו (היות והרישיון הופקד במשטרת ישראל, הרי שהנאשם הופטר מהצורך בהפקדה נוספת בבית המשפט). כן הותרו על מכונן ערבויות שהטיל קצין המשטרה והנאשם התחייב גם בהתחייבות עצמית בסכום של 2,000 ₪.

ביום 14.6.23, שונה מקום מעצר הבית החלקי של הנאשם בשל נסיבות הקשורות בו. ביום 20.6.23, בוטל בהסכמת ב"כ הצדדים מעצר הבית החלקי בו נתון היה הנאשם. ביום 16.1.24, הסתיימה פסילתו של הנאשם וזאת בעקבות הסכמה בין ב"כ הצדדים.

סה"כ שהה הנאשם בארבעה ימי מעצר בית מלא ובחודשיים וחצי של מעצר בית לילי. רישיון נהיגתו נפסל בפועל במהלך ההליך לתקופה של כתשעה חודשים וחצי.

עיון בפרוטוקול שנערך בתיק 6263-05-23 ביום 11.6.23, מלמד כי המאשימה חזרה בה מהאישום. עיון בכתב האישום שהוגש בהליך האמור מראה כי כתב האישום ייחס לנאשם נהיגה בזמן פסילה בגין פסילתו בתיק 11158-07-22. הנהיגה האמורה נערכה ביום 26.1.23 וכתב האישום הוגש ביום

15.5.23. עיון בתיק 11158-07-22 במערכת נט המשפט מלמד כי הנאשם הורשע במסגרתו בעבירה של נהיגה במהירות העולה על המהירות המותרת וכי ביום 22.12.22, עיכב המותב הרלוונטי את הענישה שהוטלה בתיק (ובכללה פסילת רישיון הנהיגה) לתקופה של 90 יום. מהאמור עולה כי במועד בו נהג הנאשם במסגרת האירוע נשוא תיק 6263-05-23 אכן חל עיכוב ביצוע על רכיב הפסילה.

עיון בבקשת המאשימה במסגרת במ"ת 597-04-23, מלמד כי צוינה בו הנהיגה בפסילה המיוחסת לנאשם בגין מועד בו חל למעשה עיכוב הביצוע על פסילתו והמשימה סברה בשגגה כי נהיגתו בהליך זה הנה השלישית בזמן פסילה. בפועל התייחסה נהיגתו של הנאשם בפסילה בהליך זה לפסילתו בתיק 11158-07-22 בו נדחתה ביום 26.3.23 (כחמישה ימים עובר לנהיגתו) בבקשת הנאשם לביטול גז"ד שניתן בענינו ובכלל זה רכיב פסילת רישיון נהיגתו.

עיון בגיליון הרשעותיו התעבורתיות של הנאשם, מלמד כי הוא מחזיק ברישיון נהיגה משנת 2020 ולחובתו 25 הרשעות תעבורתיות. אחת מהרשעות אלו (בהליך 9476-08-22) מיום 21.7.22, הנה בגין נהיגה בזמן פסילה שהוטלה על ידי קצין משטרה. עיון בגיליון ההרשעות מלמד כי רובן הנה מסוג של ברירת משפט, מתוכן ארבע הרשעות נוגעות לנהיגה במהירות מעל המהירות המותרת ושתיים בגין נהיגה בחוסר זהירות בניגוד להוראות תקנה 21(ג) לתקנות התעבורה.

ניתוח ומסקנות

כידוע במסגרת תיקון 113 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "**חוק העונשין**"), הובנה שיקול הדעת השיפוטי בכל הקשור לענישה.

בהתאם להוראות סעיף 40ג לחוק העונשין נקבע כי:

40ג. (א) בית המשפט יקבע מתחם עונש הולם למעשה העבירה שביצע הנאשם בהתאם לעיקרון המנחה, ולשם כך יתחשב בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה כאמור בסעיף 40ט.
(ב) בתוך מתחם העונש ההולם יגזור בית המשפט את העונש המתאים לנאשם, בהתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה כאמור בסעיף 40א, ואולם בית המשפט רשאי לחרוג ממתחם העונש ההולם בשל שיקולי שיקום או הגנה על שלום הציבור לפי הוראות סעיפים 40ד ו-40ה.

במסגרת סעיף 40 ט לחוק העונשין נקבעו נסיבות ביצוע העבירה בהן יתחשב בית המשפט לצורך קביעת מתחם הענישה בגין העבירה:

בקביעת מתחם העונש ההולם למעשה העבירה שביצע הנאשם כאמור בסעיף 40ג(א),

יתחשב בית המשפט בהתקיימותן של נסיבות הקשורות בביצוע העבירה, המפורטות להלן, ובמידה שבה התקיימו, ככל שסבר שהן משפיעות על חומרת מעשה העבירה ועל אשמו של הנאשם:

- (1) התכנון שקדם לביצוע העבירה;
 - (2) חלקו היחסי של הנאשם בביצוע העבירה ומידת ההשפעה של אחר על הנאשם בביצוע העבירה;
 - (3) הנזק שהיה צפוי להיגרם מביצוע העבירה;
 - (4) הנזק שנגרם מביצוע העבירה;
 - (5) הסיבות שהביאו את הנאשם לבצע את העבירה;
 - (6) יכולתו של הנאשם להבין את אשר הוא עושה, את הפסול שבמעשהו או את משמעות מעשהו, לרבות בשל גילו;
 - (7) יכולתו של הנאשם להימנע מהמעשה ומידת השליטה שלו על מעשהו, לרבות עקב התגרות של נפגע העבירה;
 - (8) מצוקתו הנפשית של הנאשם עקב התעללות בו על ידי נפגע העבירה;
 - (9) הקרבה לסייג לאחריות פלילית כאמור בסימן ב' לפרק ה'1;
 - (10) האכזריות, האלימות וההתעללות של הנאשם בנפגע העבירה או ניצולו;
 - (11) הניצול לרעה של כוחו או מעמדו של הנאשם או של יחסיו עם נפגע העבירה.
- (ב) לעניין נסיבות כאמור בסעיף קטן (א)(6) עד (9), בית המשפט יתחשב בהן ככל שסבר שהן מפחיתות את חומרת מעשה העבירה ואת אשמו של הנאשם, ולעניין נסיבות כאמור בסעיף קטן (א)(10) ו-(11) - ככל שסבר שהן מגבירות את חומרת מעשה העבירה ואת אשמו של הנאשם.

בהתאם להוראות סעיף 40א לחוק העונשין נקבע שבגזירת העונש בתוך מתחם הענישה שנקבע, רשאי בית המשפט להתחשב בנסיבות הבאות שאינן קשורות לנסיבות ביצוע העבירה:

- (1) הפגיעה של העונש בנאשם, לרבות בשל גילו;
- (2) הפגיעה של העונש במשפחתו של הנאשם;
- (3) הנזקים שנגרמו לנאשם מביצוע העבירה ומהרשתתו;
- (4) נטילת האחריות של הנאשם על מעשיו, וחזרתו למוטב או מאמציו לחזור למוטב;
- (5) מאמצי הנאשם לתיקון תוצאות העבירה ולפיצוי על הנזק שנגרם בשלה;
- (6) שיתוף הפעולה של הנאשם עם רשויות אכיפת החוק; ואולם כפירה באשמה וניהול משפט על ידי הנאשם לא ייזקפו לחובתו;
- (7) התנהגותו החיובית של הנאשם ותרומתו לחברה;

- (8) נסיבות חיים קשות של הנאשם שהיתה להן השפעה על ביצוע מעשה העבירה;
(9) התנהגות רשויות אכיפת החוק;
(10) חלוף הזמן מעת ביצוע העבירה;
(11) עברו הפלילי של הנאשם או העדרו.

מיום 10.7.2012

סעיף 40ד לחוק העונשין מתיר לבית המשפט לחרוג לקולא ממתחם הענישה שנקבע וזאת משיקולים הקשורים לשיקומו של הנאשם.

סעיף 40ה לחוק העונשין מתיר לבית המשפט לחרוג לחומרא ממתחם הענישה שנקבע וזאת משיקולים הכרוכים בביטחון הציבור.

סעיף 40יב לחוק העונשין מאפשר לבית המשפט לשקול נסיבות נוספות בעת גזירת העונש

"אין בהוראות סעיפים 40ט ו-40יא כדי לגרוע מסמכות בית המשפט לשקול נסיבות נוספות הקשורות בביצוע העבירה לשם קביעת מתחם העונש ההולם, וכן נסיבות נוספות שאינן קשורות בביצוע העבירה לשם גזירת העונש המתאים לנאשם."

סעיף 40יג לחוק העונשין, מתייחס למקרה של הרשאת נאשם במספר עבירות ו/או במספר אירועים ומורה:

(א) הרשיע בית המשפט נאשם בכמה עבירות המהוות אירוע אחד, יקבע מתחם עונש הולם כאמור בסעיף 40ג(א) לאירוע כולו, ויגזור עונש כולל לכל העבירות בשל אותו אירוע.

(ב) הרשיע בית המשפט נאשם בכמה עבירות המהוות כמה אירועים, יקבע מתחם עונש הולם כאמור בסעיף 40ג(א) לכל אירוע בנפרד, ולאחר מכן רשאי הוא לגזור

(ג) עונש נפרד לכל אירוע או עונש כולל לכל האירועים; גזר בית המשפט עונש נפרד לכל אירוע, יקבע את מידת החפיפה בין העונשים או הצטברותם.

(ג) בגזירת העונש לפי סעיף זה, יתחשב בית המשפט, בין השאר, במספר העבירות, בתדירותן ובזיקה ביניהן, וישמור על יחס הולם בין חומרת מכלול המעשים ומידת אשמו של הנאשם לבין סוג העונש, ואם גזר עונש מאסר - לבין תקופת המאסר שעל הנאשם לשאת.

ס"ח תשע"ב מס' 2330 מיום 10.7.2012 עמ' 104 (ה"ח 241)

הנה כי כן וכמוסבר גם במסגרת **עפ 8641/12 מוחמד סעד נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו

5.8.2013) (להלן: "עניין סעד") לצורך גזירת העונש, על בית המשפט לקבוע את מתחם העונש ההולם לעבירה וזאת בהתחשבות בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה ומידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה. בתוך מתחם העונש יתחשב בית המשפט בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה. חריגה מהמתחם תיערך במקרים חריגים.

לפני כל אלה וכשלב מקדמי, על בית המשפט לבחון "האם הנאשם שלפניו הורשע בכמה עבירות, להבדיל מהרשעה בעבירה יחידה. במידה ומדובר בכמה עבירות, על בית המשפט לקבוע האם הן מהוות אירוע אחד או כמה אירועים נפרדים. אם מדובר באירוע אחד, ימשיך בית המשפט 'כרגיל', אל שני השלבים הבאים (קרי, יקבע מתחם ענישה לאירוע כולו ויגזור עונש כולל לכל העבירות הקשורות לאותו אירוע) סעיף 40(א) לחוק העונשין. ((לעומת זאת, במידה ובית המשפט מצא כי בעבירות שבהן הורשע הנאשם מדובר בכמה אירועים, יקבע עונש הולם לכל אירוע בנפרד, ולאחר מכן יוכל לגזור עונש נפרד לכל אירוע (בד בבד עם קביעה האם ירצו העונשים בחופף או במצטבר), או עונש כולל לאירועים כולם"

בחינת עובדות ההליך שבפני מלמדת, כי הנאשם הורשע במספר עבירות במסגרת אירוע אחד. על כן יש לקבוע מתחם ענישה הולם לאירוע כולו תוך גזירת עונש כולל לכל העבירות שנעברו במסגרתו.

מתחם הענישה

הערכים שנפגעו מביצוע העבירות נשוא כתב האישום הנם פגיעה בסדרי שלטון, וכן סיכון ציבור משתמשי הדרך. לאור מהות העבירות ושילובן, הרי שבינונית מידת הפגיעה בערכים האמורים.

עיון בפסיקה הרלוונטית מלמד את הדברים הבאים באשר למדיניות הענישה הנהוגה.

ביחס לחומרתה של עבירת הנהיגה בזמן פסילה עמד בית המשפט העליון במסגרת **רעפ 1891/14 ששון ברון נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 25.3.2014) (להלן: "עניין ששון") "נהיגה ברכב בזמן פסילת רישיון מבטאת זלזול בשלטון החוק, ועשויה לסכן הן את הנהג והן את הסובבים אותו."

באשר לשיקולי הענישה בעבירה של נהיגה בזמן פסילה הרחיב בית המשפט העליון במסגרת **רעפ 7176/22 עלי זיד נ' מדינת ישראל** (להלן: "עניין זיד") (פורסם בנבו, 27.10.2022)

"כפי שציינתי אך לאחרונה בגדר **רע"פ 666/20 עמרם נ' מדינת ישראל**, פסקה 9 (20.10.2022) - בית משפט זה קבע, זה מכבר, כי:

"אין צורך להרחיב אודות החומרה הכרוכה בנהיגה בזמן פסילה. בביצוע מעשה כזה מסכן הנהג, שכבר הוכיח בעבר כי חוקי התעבורה אינם נר לרגליו, את שלום הציבור - נהגים והולכי רגל כאחד; הוא מבטא זלזול בצווים של בית-המשפט; הוא מוכיח, כי לא ניתן להרחיק

אותו נהג מהכביש כל עוד הדבר תלוי ברצונו הטוב (רע"פ 410/04 מזרחי נ' מדינת ישראל, לא פורסם, מיום 7.3.04; רע"פ 7019/04 אופיר נ' מדינת ישראל, לא פורסם, מיום 12.8.04; רע"פ 9399/04 קרקעי נ' מדינת ישראל, לא פורסם, מיום 30.1.05; רע"פ 3878/05 בנגוזי נ' מדינת ישראל, לא פורסם, מיום 26.5.05; רע"פ 7523/06 מואסי נ' מדינת ישראל, לא פורסם, מיום 25.9.06). על כן נקבע בסעיף 67 לפקודת התעבורה, כי "מי שהודע לו שנפסל מקבל או מהחזיק רישיון נהיגה, וכל עוד הפסילה בתקפה הוא נוהג ברכב שנהיגתו אסורה בלי רישיון לפי פקודה זו ... דינו - מאסר שלוש שנים".

ברם, בית-משפט זה חזר והדגיש - ולא רק בעבירות מן הסוג בהן חטא המבקש - כי מלאכת הענישה הנה אינדיבידואלית. בבואה לגזור את הדין יש חשיבות רבה לכך שהערכאה הדיונית תפעיל את שיקול דעתה, ותתחשב, בין היתר, בנסיבות ביצוע העבירה ונסיבותיו של העושה. "מדיניות ענישה כללית ועקרונית לעולם לא תוכל לבוא תחת שיקול דעתו של בית-המשפט בערכאת הדין ובנסיבותיו האינדיבידואליות של הנאשם המיוחד שהורשע בדינו" (רע"פ 3674/04 אבו סאלם נ' מדינת ישראל, טרם פורסם, מיום 12.2.06). [...]

הנזק שמאסר עלול להמיט על נאשם שהורשע בנהיגה בזמן פסילה, וברגיל מנהל אורח חיים נורמטיבי - הוא אמנם שיקול רלוונטי וחשוב לעניין העונש. אולם, זהו אינו השיקול המרכזי וודאי שאינו היחיד. שיקולים נוספים הבאים בחשבון הם הרצון להתמודד עם התופעה של נהיגה בזמן פסילה, שעל חומרתה הרבה כבר עמדתי, והצורך לשגר מסר ענשי חד וברור כדי להרתיע את ציבור הנהגים. נסיבות ביצוע העבירה ונסיבותיו האישיות של הנאשם הקונקרטי אף הן מהוות נתונים מן העניין. אין דינו של נאשם שלחובתו שורה ארוכה של עבירות תעבורה, ועבירות של נהיגה בזמן פסילה בפרט, כדין מי שנוהג לצית בדרך כלל להוראות החוק. כאן מתגלה פעם נוספת תפקידו החשוב של השופט בהפעלת שיקול הדעת המסור לו בבחירת רכיבי העונש ומידתו בכל מקרה המונח לפניו.

הנה כי כן, אין הערכאה הדיונית מחויבת אפוא להטיל מאסר על כל מי שהורשע בעבירה של נהיגה בזמן פסילה, חרף החומרה הרבה הנלווית למעשה זה. אולם, כלל דומה חל גם על המקרה ההפוך, היינו, אין לקבוע אפריורי כי עבירה של נהיגה בזמן פסילה לעולם לא תוביל להשתת מאסר על הנהג. כל מקרה ונסיבותיו" (רע"פ 6115/06 מדינת ישראל נ' אבו לבן, פסקה 5 (08.05.2007)).

ביחס למתחם הענישה בעבירה של נהיגה בזמן פסילה ניתן לפנות למספר החלטות של בתי המשפט המחוזיים.

במסגרת **עפת (חי') 7773-09-23 מורדכי זרמון נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 21.9.23) (להלן: "עניין זרמון") קבע בית המשפט המחוזי בחיפה: "עיון בפסיקה מעלה כי מתחם העונש ההולם בעבירה של נהיגה בזמן פסילה נע בין מאסר מותנה עד 24 חודשי מאסר בפועל וכי תקופת המאסר בפועל, תקבע בהתאם לנסיבות והעבר התעבורתי - ראו והשווי רע"פ 6206/07 **ענתבי נ' מדינת ישראל**; (4.9.2007) רע"פ 303/10 **עבד אל קאדר נגד מדינת ישראל**; (13.1.2010) רע"פ 8253/10 **שלמה גיא נ' מדינת ישראל**. (9.1.2011) ".

במסגרת **עפת (ת"א) 55667-03-16 יצחק ארנספלד נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 4.7.16) (להלן: "עניין ארנספלד") דן בית המשפט המחוזי בת"א בעניינו של מי שנהג "שהוא פסול מלנהוג. יוצא מכך שנהג ללא רישיון נהיגה תקף וללא ביטוח, ומעבר לכל אלה גם לא ציית לתמרור המחייב מתן זכות קדימה בצומת..".

ביחס למתחם הענישה נפסק: "בית משפט קמא בגזר הדין קבע, שמתחם הענישה לעניין הפסילה ההולם הינו פסילה שנעה בין 12 חודשים ל-20 חודשים... הנני סובר שלא נפלה טעות תחת ידו של בית משפט קמא בקביעת המתחם".

עוד ניתן להפנות לגזר דינו של כבוד השופט אופיר בבית המשפט לתעבורה בב"ש במסגרת **תתע (ב"ש) 1188-11-19 מדינת ישראל נ' גבועה טלאל** (פורסם בנבו, 12.11.24) במסגרתו התייחס למתחמים שקבע בית המשפט המחוזי בב"ש בנוגע לעבירה של נהיגה בזמן פסילה וציין:

"בעפ"ת 59810-07-12 דרור אביטל נגד מדינת ישראל [נבו] נקבע:

"מתחם הענישה הקבוע לעבירות של נהיגה בזמן פסילה, נע בין מאסר על תנאי בנסיבות קלות באופן מיוחד, עד לתקופת מאסר בת שנה."

מתחם תקופת פסילת רישיון הנהיגה ביחס לעבירה של נהיגה בזמן פסילה, נקבע

בעפ"ת 43966-08-13 (מחוזי באר-שבע) חאלד זידאן נגד מדינת ישראל [נבו]:

"הטווח של עשרים וארבעה חודשי פסילת רישיון הינו בתוך מתחם העונש ההולם, אשר נע בין 6 חודשים ועד לחמש שנים.""

באשר לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, הרי שלעניין פוטנציאל הנזק הגלום בעבירה של נהיגה בזמן פסילה ניתן להפנות לקביעותיו של בית המשפט העליון בענייני ששון וזיד.

כן נגזר מעבירותיו של הנאשם הנזק הגלום בנהיגה ללא ביטוח כפי שבוטא על ידי בית המשפט המחוזי בחיפה במסגרת **עפת (חי') 59800-02-21 מוחמד יונס נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 19.4.21)

בו נדון ענינו של נאשם בעבירות הדומות לעבירות בהן הורשע הנאשם בהליך זה.

" פוטנציאל רב של סיכון ואף פגיעה ממשית במשתמשי הדרך ובביטחון הציבור ובמיוחד שמי שיפגע לא יהיה לו כיצד להיפרע לאור היות המערער נוהג ללא ביטוח והנטל של תשלום הנזקים בעיקר נזקי הגוף שנגרמים בתאונות, נופל על הציבור. ציינתי שיקול זה מבלי להתעלם מכך שבענינו של המערער לא נגרם נזק כזה ולא התרחשה תאונה שבה נפגע אדם. אם כי, אין להתעלם מהסכנה להתרחשות שכזו."

לאור כל האמור לעיל, בהתחשב בערכים המוגנים, בפסיקה שהובאה ובנסיבות הרלוונטיות, הרי שלמיטב הבנתי נע מתחם הענישה הראוי במקרהו של הנאשם בין מאסר מותנה למאסר של 12 חודשים בפועל כשהמאסר בפועל עשוי להתבצע על דרך של עבודות שירות בכפוף למגבלת הזמנים האפשרית לריצוי באופן האמור; פסילה בפועל לתקופה שבין 6 חודשים ל-36 חודשים מאסר מותנה, פסילה מותנית וקנס.

קביעת העונש במסגרת מתחם הענישהמיום 10.7.2012

בכל הנוגע לקביעת עונשו של הנאשם במתחם, הרי שבהתבסס על דברי הנאשם לפיהם הוא זקוק לרישיון הנהיגה בכדי לסייע לאביו בעמל יומו, צורך שקיבל ביטוי גם בסקירת הממונה על עבודות השירות, ברור כי ענישתו עלולה לפגוע בו ובאביו. כמשקל נגד לפגיעה האפשרית, הרי שהדעת נותנת, שהיה על הנאשם, כמי שמותיר רושם בלתי אמצעי של אדם העומד על דעתו, לקחת בחשבון את הפגיעה האפשרית בעת שנהג בזמן פסילתו.

שיקול העומד לזכותו של הנאשם נוגע לכך הנאשם נטל אחריות על עבירותיו בדבריו בבית המשפט. זאת באופן התואם את האמור גם בתסקיר שירות המבחן הכולל אף קביעה לפיה מכיר הוא בתוצאות מעשיו ובבעייתיות שבביצוע העבירה. בבחינת מאמציו של הנאשם לשוב למוטב עומדת לזכותו העובדה שעל פי האמור בגיליון הרשעותיו, ממועד העבירות בשני ההליכים הנדונים לא נרשמו לחובתו של הנאשם הרשעות תעבורתיות.

שיקול העומד לחובתו של הנאשם נוגע לשיתוף פעולתו עם רשויות החוק וזאת בשל הקשיים שהתגלו בהתנהלותו במהלך ההליך המשפטי. לחילופין, ניתן להביא שיקול זה בחשבון במסגרת השיקולים הנוספים שרשאי בית המשפט לשקול מכוח הוראות סעיף 40יב לחוק העונשין.

כמפורט מעלה, הנאשם לא התייצב לארבע ישיבת טיעונים לעונש (שלוש בטרם נשלח ענינו לממונה על עבודות השירות ואחת לאחריה), באחת מהן כבר הגיע לדברי בא כוחו לשערי בית המשפט וסב על עקבותיו, לאחר שלוש אי התייצבויות הוצא כנגדו צו הבאה, אשר בוטל לבקשת ההגנה מתוך התחשבות בנסיבותיו.

מבלי לבטל את החשש לפיו כרוכה אי התייצבותו של הנאשם בקשיו האישיים, הרי שלהבנתי יש לזקוף לחובתו את התנהלותו, שלא לוותה באסמכתאות כתובות להצדקת אי התייצבותו ושבעתיה גם העמיד את באי כוחו, שעמלו רבות בעניינו בעמדה של אי נעימות מול בית המשפט.

לזכותו של הנאשם עומדת התנהלות רשויות המאשימה בעניינו, כאמור בבקשת המאשימה במסגרת הליך המעצר נרשם בשגגה כי מדובר בנהיגתו השלישית של הנאשם בזמן פסילה, ביום 11.6.23, חזרה המאשימה מהאישום בגין האירוע שהיווה את המקור לשגגה וביום 20.6.23, בוטל בהסכמת ב"כ הצדדים מעצר הבית החלקי בו נתון היה הנאשם. לנוכח האמור, הרי שמסתברת טענת ההגנה לפיה נבע או לכל הפחות הושפע מעצר הבית שהוטל עליו, במרבית הזמן באופן חלקי, משגגת המאשימה. מבלי להטיל דופי, ולו דק מן הדק, בנציגי המאשימה, אשר עומדים בעומסים כבדים תוך טיפול בהליכים מרובים וביטולו כאמור בהסכמה עם ההגנה את התנאי המגביל שנותר לנאשם זמן קצר ביותר לאחר ביטול כתב האישום, הרי שעל שגגת המאשימה ותוצאותיה המסתברות לעמוד לזכותו של הנאשם. לצורך כך ניתן לראות בתנאים המגבילים בהם שהה הנאשם כ"מקדמה, שיש להביאה בקביעת עונשו.

שיקול העומד לחובתו של הנאשם נעוץ בעברו התעבורתי. כאמור מעלה, מחזיק הנאשם ברישיון נהיגה משנת 2020 ולחובתו 25 הרשעות תעבורתיות. אחת מהרשעות אלו (בהליך 9476-08-22) מיום 21.7.22, הנה בגין נהיגה בזמן פסילה שהוטלה על ידי קצין משטרה. עיון בגיליון ההרשעות מלמד כאמור כי רובן הנה מסוג של ברירת משפט, מתוכן ארבע הרשעות נוגעות לנהיגה במהירות מעל המהירות המותרת ושתיים בגין נהיגה בחוסר זהירות בניגוד להוראות תקנה 21(ג) לתקנות התעבורה.

דומני כי צבר עבירות זה של הנאשם לנוכח ותק נהיגתו מלמד על קושי בקבלת מרות חוקי התעבורה ובצורך להבהיר לנאשם את הצורך שבשינוי התנהלותו. כשיקול נגד עומדת העובדה שעל פי האמור בגיליון הרשעותיו, הרי שממועד העבירות בשני ההליכים הנדונים לא נרשמו לחובתו של הנאשם הרשעות תעבורתיות.

לאור כל האמור, השיקולים לחומרא ולקולא הרי שדומני כי יש להעמיד את עונשו של הנאשם בצמרת השליש התחתון של מרכז המתחם בכל הנוגע לעונשי המאסר והפסילה בפועל.

לאור מסקנתי באשר למיקום עונשו של הנאשם במסגרת המתחם, הרי שעל עונשו לכלול להבנתי רכיב של מאסר בפועל. לא נעלמה ממני המלצת שירות המבחן להטלת צו של"צ ולהשמטתו של הנאשם ב- 120 שעות של"צ, אך כידוע בהתאם לפסיקת בתי המשפט, אין בהמלצת השירות בכדי להחליף את שיקול דעת בית המשפט.

לענין זה ניתן להפנות באמור **עפ 2695/24 פלוני נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 19.2.25): "לצד הערך שיש לייחס לעמדתו המקצועית של שירות המבחן, המלצתו כידוע אינה מחייבת את בית המשפט, כאשר ההחלטה הסופית על העונש נתונה לו בלבד.

כמו גם לאמור **עפ"ג 34571-10-24 נג'ואן אבו מחארב נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 29.4.25):

"כידוע המלצת שירות המבחן היא בגדר המלצה שאינה מחייבת את בית המשפט ואין בה כדי להחליף את שיקול דעתו".

ביחס להבחנה בין שיקולי שירות המבחן לשיקולי בית המשפט ניתן לפנות לאמור **במסגרת עפ 750/24 פלוני נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 20.3.25):

"להבדיל משירות המבחן, אשר שקוע 'ראשו ורובו' בשאלת השיקום, בתי המשפט נדרשים לאזן בין כלל תכליות הענישה, תוך מתן דגש לעיקרון אשר נועד 'לנחותם הדרך' (על-פי שמות יג, כא): 'קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו' (סעיף 40 בלחוק העונשין, התשל"ז-1977).

כן ניתן לפנות, בשינויים המחוייבים לפסיקתו של בית המשפט **ב"עפ 8378/22 פלוני נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 26.7.2023).

"עם זאת, גם בעניינם של קטינים, חרף המשקל הרב שיש ליתן להמלצות שירות המבחן, בסופו של דבר ההכרעה מוטלת על כתפי בית המשפט, ועל בית המשפט לאזן את שיקול השיקום אל מול שיקולים נוספים".

דומני שבמקרה שבפני, לצד השיקולים שפורטו בתסקיר שירות המבחן יש לתת את הדעת לשיקולים העומדים לחובתו של הנאשם שתוארו מעלה ובראשם עברו המכביד ובעיקר התנהלותו במהלך ההליך המשפטי. חוששני שאף ניתן לראות בהתנהלות זו כמקימה ספק או לכל הפחות כלא תואמת את התרשמות שירות המבחן לפיה הנאשם מכיר בתוצאות מעשיו ובבעייתיות. לאור זאת, על מנת לחדד לנאשם את הצורך בשינוי התנהלותו בפני רשויות החוק בכללן, יש להבנותי להטיל עליו ענישה מוחשית מזו עליה המליץ שירות המבחן.

לא נעלמה מעיני העובדה שדומה כי הטלת ענישה שלא בפיקוח שירות המבחן. אינה כוללת צו מבחן במסגרתו יוכל השירות לפקח על הנאשם. עם זאת, בשקלול כלל הנסיבות כאמור, דומני כי בענישה שתוטל עליו, יש משום תחליף מבחינת הרתעתו ושינוי דרכיו לעתיד לצו מבחן כאמור.

בכל הנוגע לאופן ריצוי המאסר בפועל, הרי שכאמור בסעיף 51ב(א) לחוק העונשין, תשל"ז - 1977:

"בית משפט שגזר על נאשם מאסר בפועל לתקופה שאינה עולה על תשעה חדשים, רשאי להחליט, בגזר הדין, שהנידון ישא את עונש המאסר, כולו או חלקו, בעבודת שירות; קבע בית המשפט כי חלק מעונש המאסר יהיה בעבודת שירות, יישא הנידון את חלק העונש האמור בתום תקופת המאסר בפועל, אלא אם כן קבע בית המשפט אחרת."

בדברי ההסבר שקדמו לחקיקתו של סעיף 51 ב[1] פורט

"ביסוד ההצעה עומדים בראש וראשונה הצורך לפעול, ככל האפשר, להקטנת הצפיפות בבתי הסוהר, וכן הגישה הדוגלת בהמרת עונש המאסר לתקופה קצרה בדרך ענישה שאינה לוקה במגרעותיו ההרסניות של המאסר, בהתאם לכך מוצע לקבוע בחוק את העקרון שבית המשפט, בפסקו מאסר לתקופה קצרה, ישקול את האפשרות של ריצוי העונש בדרך ענישה תתליפית, בעיקר לגבי אנשים שאינם מעורים בחיי" הפשע ושאינ הכרח שישאו את מאסרם בדרך המקובלת, כלומר מאחורי סורג ובריש דוקא; הנחת ההצעה היא שיש אוכלוסית עבריינים שלגביה ניתן להשיג את מטרותיו העונשיות של המאסר בדרך מועילה יותר להברה מחד גיסא, ומזיקה פחות לאותה אוכלוסיה מאידך גיסא. עם זאת מבחינה ענישית – עדיין נושאים הם בתיוג של היותם נדונים למאסר."

במסגרת **רעפ 2052/23 פלוני נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו 4.4.2023) התייחס בית המשפט העליון לאפשרות ריצוי עונש מאסר על דרך של עבודות שירות וקבע:

מדובר בפריבילגיה, המאפשרת ריצוי של מאסר בתנאים פתוחים, מחוץ לכותלי בית הסוהר, מקום בו ניתן להשיג את המטרות העונשיות של המאסר בדרך מועילה יותר לחברה ופוגענית פחות לעבריינין

במסגרת **רעב 8220/19 מדינת ישראל נ' מרואן הישאם** (פורסם בנבו, 20.07.13) קבע בית המשפט העליון בהתייחסו לריצוי עונש מאסר על דרך של עבודות שירות:

"בית משפט זה עמד על כך שחלופה עונשית זו, תכליתה לאזן בין הצורך להטיל על נאשם עונש מאסר בגין עבירה שעבר, לבין הרצון לסייע בשיקומו ולהימנע מההשלכות המזיקות הנלוות לריצוי מאסר מאחורי סורג ובריש"

ב**עפ 6305/13 לב נוביקוב נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 2.1.14), נפסק:

"התרשמנו כי מאסרו של המערער עלול להסב נזק לעתידו המקצועי ולדימויו האישי, לקטוע את מאמצי השיקום שנקט עד כה ולפגוע קשות בסיכויו להשתקם. כל אלו, מביאים למסקנה כי למערער סיכוי של ממש להשתקם, באופן המצדיק לחרוג מהמתחם שנקבע."

יישום האמור בהצעת החוק הרלוונטית בשילוב הפסיקה שהוצגה, מצדיקה להבנתי במקרה זה את ריצוי עונשו של הנאשם בדרך של עבודות שירות. דומני שאופן ריצוי זה של העונש יתן ביטוי לכך שהנאשם מעולם לא נדון למאסר בפועל (כך לפחות למיטב הבנתי על פי המוצג בפני) ולעקרון ההדרגתיות בענישה, לצד מתן משקל לנימוקים שצוינו על ידי שירות המבחן תוך מתן אפשרות לנאשם להמשיך ולדאוג לפרנסתו ולו באופן חלקי גם בתקופת המאסר.

לאור כל האמור לעיל ובהתחשב בכל השיקולים הרלוונטיים להבנתי לעניין, החלטתי להטיל על הנאשם את העונשים הבאים:

· מאסר של 45 יום שירוצה על דרך של עבודות שירות. ריצוי באופן האמור כפוף להסכמתו המפורשת

החוזרת של הנאשם, בהמשך לדבריו עובר לשליחתו לחו"ד הממונה. כאמור בחו"ד הממונה, תרצנה עבודות השירות בעיריית רמלה - קאנטרי עירוני, ברחוב זכריה 13 רמלה. מועד תחילת ריצוי העבודות יקבע לאחר קבלת התייחסות מעודכנת מאת הממונה על עבודות השירות. במועד תחילת ריצוי העבודות שיקבע, יתייבב הנאשם, עד השעה 8.00, במשרדי יחידת ברקאי - שלוחת מרכז, שברחוב סלמה 53 תל אביב יפו. יובהר לנאשם כי עליו למלא באופן מלא אחר הוראות נציגי הממונה על עבודות השירות ומעסיקיו במקום ריצוי העבודות וכי הפרת תנאי עבודות השירות עלולה להביא להפקעתן וריצוי יתרת עונש המאסר מאחורי סורג וברז.

· בהתחשב בתקופת הפסילה שריצה הנאשם, אגב הליך זה, יפסל רישיון נהיגתו לתקופה של 10 חודשים.

כעולה מהוראות סעיף 42 לפקודת התעבורה ומפסיקת בית המשפט העליון בענין **רעפ 9171/16 מאג'ד כלבונה נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 17.1.5), תחל פסילת הרישיון במועד מתן גזר הדין. ככל שיתבקש הדבר, תיבחן האפשרות לדחיית מועד התחילה.

(מוסבר כי יש לבצע הליך של הפקדת רישיון נהיגה במזכירות בית המשפט בהתאם להנחיות המזכירות וכי באם הדבר לא ייעשה אזי תקופת הפסילה לא תימנה).

· מאסר על תנאי בן שלושה חודשים לשלוש שנים והתנאי שלא יעבור עבירה של נהיגה בפסילה.

· פסילת רישיון נהיגה לתקופה של - 12 חודשים וזאת על תנאי למשך - 3 שנים.

(מוסבר כי על פי הדין מי שנפסל על תנאי יפסל בפועל אם תוך התקופה שנקבעה בגזר הדין יעבור אותה עבירה עליה הורשע או אחת העבירות המפורטות בתוספת הראשונה או בתוספת השניה לפקודת התעבורה ויורשע בשל העבירה הנוספת תוך התקופה האמורה או לאחריה) .

· קנס בסך - 540 ₪ או - 5 ימי מאסר בתמורה.

יוער כי בקביעת גובה הקנס ניתן משקל עודף לנסיבותיו האישיות של הנאשם כמו גם לעובדה שירצה עונש מאסר על דרך של עבודות שירות.

הקנס ישולם בתשלום אחד עד לא יאוחר מיום - 14.12.25 .

כן מוסבר כי אי תשלום במועד יביא עפ"י דין להתווספות תוספות פיגורים.

ניתן לשלם חוב מסוג קנס/ פיצוי/ הוצאות כעבור שלושה ימים מיום מתן ההחלטה/ גזר הדין לחשבון המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ברשות האכיפה והגבייה באחת מהדרכים הבאות:

בכרטיס אשראי - באתר המקוון של רשות האכיפה והגבייה: www.eca.gov.il .

מוקד שירות טלפוני בשרות עצמי (מרכז גבייה) - בטלפון *35592 או בטלפון 073-2055000.

במזומן בכל סניף של בנק הדואר - בהצגת תעודת זהות בלבד (אין צורך בשוברי תשלום).

לידיעתך: החוב מועבר למרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ברשות האכיפה והגבייה, בהתאם למועדים והתשלומים שקבע בית המשפט. לידיעתך: בחלוף המועד לתשלום המרכז לגביית קנסות ברשות האכיפה והגבייה ינקוט הליכים לגביית החוב. למידע נוסף ותשלום הקנס ניתן לפנות גם לנציגי המרכז לגביית קנסות ברשות האכיפה והגבייה במוקד המידע והשרות הטלפוני בטלפון מספר *35592 או בטל' מספר 073-2055000.

כנגד הנאשם יוצא צו עיכוב יציאה מן הארץ עד לתום ריצוי עבודות השירות ובכפוף לכל דין. הפקדת הדרכון תיערך עד ליום 30.10.25.

מזכירות - נא להעביר העתק מגזר הדין לידי הממונה על עבודות השירות.

הודעה לנוכחים הזכות לערער על גזר הדין תוך 45 יום.

ניתן היום, כ"א אלול תשפ"ה, 14 ספטמבר 2025, במעמד הנוכחים.

חוק העונשין^[1](תיקון מס' 25) התשמ"ו-1986, ה"ח הממשלה 76, 76 (1986)